

Základní škola, Bílina, Lidická 31/18, okres Teplice,
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program školní družiny

Identifikační údaje:

Název: Školní družina při Základní škole Bílina, Lidická 31/18, okres Teplice, p.o.

Sídlo družiny:	41801 Bílina, Lidická 31/18
IČO:	65639626
Identifikátor školy:	600084876
Zřizovatel školy:	město Bílina
Ředitel školy:	Mgr. Bc. Marie Sehovcová
Vedoucí školní družiny:	Jana Chodounská
Kontakty:	774 879 302, 722 549 297
Webové stránky:	www.zslidicka.cz
IZO:	116800038
Email:	reditelka@zslidicka.cz

I. Charakteristika školní družiny

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění. Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Školní družina je součástí Základní školy Bílina, Lidická 31/18, okres Teplice, příspěvková organizace.

Školní družina plní nejen sociální funkci (tj. dohled nad žáky zaměstnaných rodičů), ale nabízí dětem bohatou škálu pravidelných činností, příležitostných akcí a spontánních aktivit. V naší školní družině fungují celkem 4 oddělení. Při činnostech upřednostňujeme aktivní odpočinek na čerstvém vzduchu. Využíváme k tomu vhodné podmínky blízkého parku, dětského hřiště, tělocvičny, ale i pěkného prostředí v blízkém parku Kyselka a okolí řeky Běla. Při práci v družinových kroužcích a v ŠD při nenáročných činnostech vytváříme podmínky pro větší sebeuplatnění dětí, podporujeme tvůrčí schopnosti a smysl pro spolupráci. V průběhu školního roku se také zapojujeme do různých nabídkových akcí. Chceme, aby děti chodily ze školní družiny odpočaté, s dobrou náladou a větší vírou v sebe sama

II. Cíle ŠVP školní družiny

Hlavní cíl: Smysluplně naplňovat volný čas žáků a podporovat jejich zdravý tělesný, duševní, sociální a duchovní rozvoj dítěte v souladu s klíčovými kompetencemi a posilovat jejich kompetence v oblasti trávení volného času.

Dílčí cíle:

- Probouzet v žákovi aktivní přístup k trávení volného času, podpořit kladný přístup ke vzdělávání, naučit jej rozlišovat čas na práci a na odpočinek a relaxaci. Pomáhat rozvíjet vlastní schopnosti žáka v souladu s reálnými možnostmi.
- Rozvíjet praktické dovednosti v zájmových činnostech, naučit vztahu k vlastnoručně vytvořenému výkresu, výrobku či naučené písni, využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací, naučit uvědomění si vlastní práce a citu k vytvořené věci, zhodnotit svou činnost a uvědomit si sebe, svůj čas na práci a odpočinek, své chování, své postoje.
- Naučit žáka správným zásadám chování ke spolužákům, vrstevníkům pedagogům a dospělým lidem: např. oslovování a zdravení, žádost o pomoc ve škole nebo při práci, nevyvolávat konfliktní situace, pomoc mladšímu při činnostech, samostatné řešení problému, vytvoření postoje k problému, rozvíjet kamarádství, rozpoznání lidí ve skupině, družině, vést ke komunikaci, rozvíjet schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých, vést k toleranci ke spolužákům jiné kultury, bez předsudků o společenských vrstvách a majetku: Získání a uplatňování zásad demokracie, úmluva o právech dítěte (každý má svá práva, ale i povinnosti). Pochopení principu rovnosti žen a mužů.

- Vytvářet zdravé životní návyky: Vést žáka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a přírodě: učit žáky aktivně chránit zdraví a být za ně zodpovědný, podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu.
- Podporovat vlastní iniciativu žáků, nápaditost, kreativitu a samostatnost, dáváme možnost spoluúčasti na volbě, tvorbě i evaluaci programu, dále pak podporovat žáky v logickém uvažování a řešení problémů.
- Usilovat o rozvoj osobnosti každého žáka s ohledem na jeho potenciální talent, nadání, potřeby, zájmy a schopnosti. Rozvoj osobnosti člověka.

III. Obsah a formy činnosti vzdělávání

Pravidelná činnost

Příležitostná činnost

Spontánní činnost

Odpočinková činnost

Příprava na vyučování (dobrovolná)

Osvětová činnost (vedoucí k prevenci rizikové chování a výchovou k dobrovolnictví)

Metody práce:

- Vycházky
- Didaktické hry
- Diskuse
- Vypravování
- Komunitní kruh
- Výlety
- Výtvarné, pohybové, pracovní a hudební vyjadřování

IV. Klíčové kompetence

Cílem RVP je rozvoj klíčových kompetencí. Jedná se o souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jednotlivé klíčové kompetence jsou dále podrobněji popsány. ŠD také bere na zřetel školní vzdělávací program ZŠ Lidické.

Účastníky ŠD vedeme v souladu jednotlivých kompetencí ke :

Kompetence k učení

- Spontánní a vědomé učení
- Podněcování vnitřní motivace k učení
- Zapojování do účasti na hře (např. didaktické hry a výukové programy)
- Učíme dokončovat započatou práci
- Učíme dále se sebevzdělávat (samostatné využívání dalších zdrojů jako jsou encyklopedie a internet)

Kompetence k řešení problémů

- Společné hledání různých způsobů řešení problémů a praktické ověřování v praxi
- Rozlišování správných a chybných řešení, diskuze
- Uvědomování si dopadu a zodpovědnosti za své rozhodnutí
- Učení kreativity potřebné k řešení problémů

Komunikativní kompetence

- Rozvíjíme řeč a slovní zásobu
- Učíme adekvátně formulovat myšlenky do vět
- Vyjadřování vlastního názoru a naslouchání názoru druhých
- Kultivovaná komunikace

Sociální a interpersonální kompetence

- Kooperace a práce ve skupině
- Postavení se za sebe i druhé
- Dokázat pomoci druhým, ale umět si říct o pomoc i sám sobě
- Rozznávání vhodného a nevhodného chování
- Odpovědné a samostatné rozhodování o svých činnostech
- Respektování potřeb ostatních i svých
- Umění sebereflexe

Občanské kompetence

- Uvědomění si svých práv i práv druhých
- Vnímání nespravedlnosti, agresivity, šikany a učení se obrany proti nim
- Učení k zodpovědnému chování s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí
- Učení základního ekologického povědomí, tradic a kulturních hodnot
- Učení společenských norem ve škole i mimo ni

Kompetence k trávení volného času

- Předcházení sociálně patologickým jevům
- Orientace v možnostech smysluplného využití volného času
- Odmítnutí nevhodných nabídek trávení volného času
- Volba zájmové činnosti dle svých dispozic

Školní družina není jen místem, které předchází sociálně patologickým jevům (např. prevence užívání návykových látek a další rizikové chování). V ŠD má účastník možnost rozvíjet své individuální schopnosti a vlohy, ať už ve formě výtvarné, pracovní, pohybové, či v možnosti získávání nových informací a sdílení svých poznatků a vědomostí s ostatními. V ŠD mají účastníci možnost své vztahy s vrstevníky rozvíjet na hlubší úrovni, taktéž pro ně mnohdy může být oporou i vychovatelka. Zájmové činnosti citlivě volíme a přizpůsobujeme věku a jednotlivým možnostem každého účastníka.

V ŠD mají účastníci tedy možnost individuálně rozvíjet své schopnosti, dovednosti, postoje i hodnoty. Jednotlivé činnosti probíhající v ŠD utváříme s respektem k individuálním, věkovým i vývojovým zvláštnostem účastníků.

Vytváříme podmínky pro odreagování od školních povinností, pro relaxaci, sportovní vyžití na čerstvém vzduchu i odpočinek. Kládeme důraz na utváření pozitivního vztahu k přírodě a světa

kolem nás. Podněcujeme ke kreativitě, tvořivému a logickému myšlení. Učíme se od sebe navzájem. Účastníky vybízíme ke slušné komunikaci, dodržování určených pravidel, správnému chování i pomoci druhým. Taktéž integrace rodičů do edukace jejich dětí je důležitá.

V. Délka a časový plán vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině trvá 10 měsíců, tedy po dobu školního roku. Školní družina je v provozu od pondělí do pátku od 6:00 hodin do 7:40 hodin a od 11:30 do 17.00 (pondělí a středa do 18.00) hodin.

Provoz školní družiny o prázdninách a v době mimořádného volna: O provozu v době prázdnin v průběhu školního roku a v době mimořádného volna rozhoduje vedení školy.

O podzimních, pololetních, jarních a velikonočních prázdninách je činnost školní družiny zajištěna, pokud je přihlášeno minimálně 10 účastníků.

Vychovatelky v jednotlivých odděleních vždy předem zjistí aktuální počet zájemců a s dostatečným předstihem rodiče informují o provozu školní družiny v době prázdnin.

Pokud, z důvodu nařízení vlády, dojde k omezení provozu ŠD, či jejímu uzavření (např. kvůli nouzovému stavu), mohou být na základě rozhodnutí ředitele školy účastníci ŠD rozděleni do jiných oddělení ŠD.

Organizaci provozu ŠD bude vedoucí vychovatelka konzultovat s ředitelem školy a zákonní zástupci budou včas informováni o změnách režimu ŠD na webových stránkách školy.

O přijetí účastníka do ŠD rozhoduje ředitel školy. Zákonní zástupci jsou seznámeni s Řádem školní družiny a toto stvrzují svým podpisem.

Odpolední zájmová činnost rozvíjí osobnost účastníka a je všestranně zaměřená (praktické činnosti, hudební výchovy, výtvarná činnost, dopravní výchova aj.). Účastníci v rámci výchovně vzdělávacího procesu využívají nejen prostory ŠD, ale i další prostory ZŠ. Pobyt venku je zaměřen na doplňování poznatků účastníků např. v oblasti přírodovědné, rozvoj pohybových dovedností atp.

V době prázdnin, při neplánovaně přerušené výuce, či z jiných závažných důvodů mohou ve ŠD pobývat i účastníci do ŠD v daném školním roce nepřihlášení.

Účastníci ŠD se mohou účastnit sportovních, výtvarných, hudebních i jiných akcí dle nabídky školy a volnočasových organizací v okolí, ve kterých uplatňují svůj talent, dovednosti a vědomosti.

VI. Vzdělávací a výchovné oblasti

Vychází z RVP MŠMT „**Člověk a jeho svět**“ a člení se do pěti tematických okruhů určených pro zájmovou činnost školních družin. Při plánování jednotlivých činností vycházíme také z materiálních podmínek školní družiny a školy. Současně se snažíme využít umístění školy v jejím přirozeném prostředí.

1. Místo, kde žijeme

- poznávání nejbližšího okolí, organizace života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti (výroba dárků pro členy rodiny, Den matek)
- vycházky do okolí školy a poznávání různých služeb v obci (knihovna, obec. Úřad atd.)
- výtvarné ztvárnění navštívených míst
- regionální pověsti, pohádky jako poslechové činnosti
- naše vlast – Praha a ostatní významná města a místa v ČR
- výroba zvyklostních předmětů
- dopravní výchova - didaktické hry s dopravními značkami, malování dopravních značek či prostředků, bezpečná cesta do školy

2. Lidé kolem nás

- osvojování zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi (zdravení, tolerance, stolování)
- kladný vztah ke spolužákům (úcta, radost ze spolupráce)
- předcházení šikaně
- hodnocení – snažit se nalézt na každé hodnocené práci klady
- prvky mediální výchovy (povídání o tom, co děti shlédly doma v televizi, na internetu...)

3. Lidé a čas

- budování správného režimu dne a jeho dodržování
- učit děti úctě k času druhých, využívat svůj čas
- vytvářet návyky na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování
- správné využití volného času

4. Rozmanitosti přírody

- seznámení s rozmanitostí a proměnlivostí přírody živé i neživé
- tematické vycházky a pobyty v přírodě
- pozorování změn a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků
- didaktické hry s přírodními motivy
- využití zkušeností z ekologické výchovy

5. Člověk a jeho zdraví

- poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a odpovědnosti za své zdraví
- osobní hygiena, předcházení úrazům, bezpečnost při činnostech
- nácvik jednoduchého ošetření poranění a používání tísňového volání
- pohybové a tělovýchovné aktivity (pobyt venku či v tělocvičně)

Součástí volnočasového výchovně vzdělávacího procesu ve školní družině je zařazování tzv. průřezových témat do zájmových činností. Průřezová témata jsou nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu ve školní družině. Jejich rozsah a způsob realizace stanovuje ŠVP. Témata se prolínají všemi zájmovými činnostmi ve družině. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Definovaná průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Tematické okruhy dle ročního období:**Září****Téma:** Naše duhová škola**Průřezová témata:** osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova**Kompetence:** sociální a interpersonální, občanské, komunikativní, k trávení volného času**Oblasti:** místo, kde žijeme, lidé kolem nás**Činnosti:** výtvarné, čtenářské, sportovní

ČINNOSTI	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s prostory školy, řádem školní družiny, pracovníky školy - seznámení s kamarády, bezpečností a hygienou - pravidla soužití, žebříčky hodnot - orientace v okolí školy 	<p>Žák si je vědom plnit si své povinnosti, dodržuje školní řád, dodržuje hygienu, rozpozná projev kamarádského a nekamarádského chování, udržuje pořádek ve svých věcech i okolí. Porozumí slyšenému. Dodržuje pravidla konverzace a společenského kontaktu. Dokáže se orientovat v blízkosti školy.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - dopravní výchova - seznamovací a smyslové hry - malujeme naši školu a kamarády - popisujeme okolí a prostředí školy - učí se toleranci a pořádku - režim dne 	<p>Žák se umí bezpečně dopravit do školy. Žák je začleněn v kolektivu a zvládá plnit pravidla hry a dané úkoly s ostatními žáky. Hrou rozvíjí své znalosti, paměť, odhad, pozornost atd. Zvládá výtvarné činnosti, provádí jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou). Umí popsat okolí a orientuje se v prostoru školy podle slovních pokynů. Umí tolerovat ostatní žáky a dodržuje pořádek. Dokáže popsat svůj správný denní režim. Dodržuje režim činností v ŠD.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - prázdniny - volný čas, povinnosti 	<p>Vyprávíme si o zážitcích z prázdnin a kreslíme nejhezčí okamžiky. Žák rozezná rozdíl mezi volným časem a povinnostmi ve škole.</p>

Říjen

Téma: Krásy přírody

Průřezová témata: sociální a osobnostní výchova, environmentální výchova

Kompetence: komunikativní, k učení, sociální a personální, pracovní a občanské

Oblasti: místo kde žijeme, rozmanitosti přírody, člověk a jeho zdraví

Činnosti: výtvarné, rukodělné, sportovní

ČINNOSTI	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
<ul style="list-style-type: none"> - poznáváme podzim - proměny přírody v okolí školy, změny počasí - Den stromů – poznáváme listnaté a jehličnaté stromy - sběr přírodnin (kaštiny, žaludy, listy, šípky) - prevence zdraví – otužování, vitamíny v podobě ovoce a zeleniny	Žák je schopen popsat podzim, ví, jak se mění příroda, dokáže pracovat s barvami, rozezná různé druhy přírodnin. Dokáže rozeznat stromy, ví jak se chovat v přírodě, chrání jí. Dokáže říci, jak se má starat o své zdraví. Umí rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí. Má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy.
<ul style="list-style-type: none"> - podzimní výstava - výroba draka - výrobky z přírodnin - vyřezávání dýní	Žák umí samostatně pracovat. Dokáže použít různé pomůcky (nůžky, lepidlo, pastelky, voskovky). Umí ovládat koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku. Tvořivě využívá přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentuje s materiály.
<ul style="list-style-type: none"> - sportovní hry	Žák je pohybově zdatný. Spolupracuje při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření.

Listopad

Téma: Rodina očima dětí

Průřezová témata: sociální a osobnostní výchova, mediální výchova

Kompetence: komunikativní, k učení, sociální a personální

Oblasti: lidé kolem nás

Činnosti: výtvarné, čtenářské, hudební, sportovní

ČINNOSTI	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
<ul style="list-style-type: none"> - popis vlastní rodiny - zaměstnání rodičů - kresba rodiny - rodinný kalendář (narozeniny, svátky) - návštěva kina 	<p>Žák je schopen popsat vlastní rodinu, vyjmenuje své sourozence a další příbuzné, zná data narození členů rodiny, zná zaměstnání svých rodičů.</p> <p>Dokáže nakreslit svou rodinu.</p> <p>V kulturních místech (např. divadle, kině, výstavě atd.) respektuje dohodnutá pravidla a neruší.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyprávění příběhu a zážitků - volný čas strávený s rodinou - zpíváme s dětmi - oblíbené činnosti s rodinou - konstruktivní hry - tématické hry 	<p>Žák vypráví příběhy a zážitky, které zažil s rodinou.</p> <p>Zpívá různé písně, které zná ze svého domova.</p> <p>Žák vypráví co má doma rád, co mu doma chybí. Společně hledáme řešení problémů. Žák dokáže postavit svůj dům ze stavebnice.</p> <p>Dodržuje pravidla her.</p>

Prosinec

Téma: Vánoční čas

Průřezová témata: sociální a osobnostní výchova, mediální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Kompetence: komunikativní, k učení, sociální a personální, pracovní a občanské, k trávení volného času

Oblasti: místo, kde žijeme, rozmanitosti přírody

Činnosti: výtvarné, rukodělné, hudební, čtenářská gramotnost, sportovní

ČINNOSTI	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
<ul style="list-style-type: none"> - poznávání vánočních svátků - Vánoční zvyky, koledy, říkanky, písničky - Mikulášská besídka - Vánoční besídka - chování během vánočních svátků - Vánoce v jiných zemích - čtení vánočních pohádek 	<p>Žák je schopen vyjmenovat tradice, zvyky o Vánocích, umí zazpívat koledy, říkanky.</p> <p>Dodržuje své správné chování během besídek a vánočních svátků. Žák se dozví, jak se slaví Vánoce v ostatních zemích. Společně se žáky čte vánoční pohádky.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - výroba dárků a ozdob - zdobení stromečku - zdobení perníků - divadlo 	<p>Žák umí samostatně pracovat, dokáže vyrobit ozdoby a dárky pro své rodiče. Používá různé pomůcky (nůžky, lepidlo, pastelky, voskovky).</p> <p>Rozvíjí fantazii při zdobení perníčků. Vytváří</p>

- relaxace	pohádku o Vánocích a dokáže předvést různé sociální role. Dokáže odpočívat během prázdnin.
------------	--

Leden

Téma: Zimní království

Průřezová témata: sociální a osobnostní výchova, výchova demokratického občana

Kompetence: komunikativní, k učení, sociální a personální, pracovní a občanské, řešení problémů

Oblasti: místo, kde žijeme, rozmanitosti přírody, člověk a jeho zdraví

Činnosti: výtvarné, matematické, čtenářské, sportovní

ČINNOSTI	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se zimou - Tři králové - povídání o přírodě během zimy - zvířata v zimě - pečujeme o své zdraví - zásady správné výživy - ovoce a zelenina - encyklopedie o zdraví 	<p>Žák umí rozeznat jednotlivá roční období, popisuje přírodu během zimy, ví, že se pomáhá zvířatům v zimě, ví, jak pečovat o své zdraví a jak se správně stravovat. Rozezná jednotlivé druhy zeleniny a ovoce. Orientuje se v encyklopediích.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - stavění sněhuláka - bobování - soutěž v koulování - výroba sněhové vločky 	<p>Žák umí samostatně pracovat, správně se chová v kolektivu při různých činnostech. Hrou zdokonaluje své znalosti o přírodě.</p>

Únor

Téma: Kdo si hraje, nezlobí

Průřezová témata: sociální a osobnostní výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Kompetence: komunikativní, k učení, sociální a personální, pracovní a občanské, řešení problémů, k trávení volného času

Oblasti: místo, kde žijeme, člověk a jeho zdraví

Činnosti: výtvarné, čtenářské, hudební, sportovní

ČINNOSTI	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
<ul style="list-style-type: none"> - zimní pořekadla a pranostiky - Sv. Valentýn (přání a dárečky) - pantomima - maňáskové divadlo 	<p>Žák zná a rozumí pranostikám a pořekadlům. Žák vnímá tradice a svátky a umí je rozlišit. Využívá neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.) Vnímá umělecké a kulturní podněty.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - didaktické hry - výroba masek na masopust - karnevalová výzdoba - vystřihovánky - stavění puzzle a kostek - procvičování vědomostí 	<p>Žák dodržuje bezpečnost a pravidla během her i při vyrábění, dokáže logicky uvažovat, procvičuje si paměť, procvičuje si jemnou i hrubou motoriku. Projevuje zájem o nové věci, dotazuje se při neporozumění, zkouší, experimentuje.</p>

Březen

Téma: Pohádkový měsíc

Průřezová témata: sociální a osobnostní výchova, výchova demokratického občana

Kompetence: komunikativní, k učení, sociální a personální, pracovní a občanské, řešení problémů

Oblasti: místo, kde žijeme, lidé a čas, umění a kultura

Činnosti: čtenářské, rukodělné, výtvarné, sportovní

ČINNOSTI	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s knihou - představení vlastní oblíbené knihy - předčítání před třídou - skládání pohádek - divadlo - čteme české pohádky - jaro 	<p>Žák se seznámí s knihou, dokáže svou knihu představit a vyprávět o ní, dokáže vymyslet svůj vlastní příběh, umí předčítat před ostatními žáky, umí hrát divadlo, zná české i cizí pohádky. Prohlíží si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), zná některé dětské knihy a vypráví o nich. Zná základní informace o jaru. Je citlivý k přírodě.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - výroba dárečku k MDŽ a ke Dni učitelů - výroba leporela - výroba záložky - recitace 	<p>Žák umí samostatně pracovat, umí používat různé pomůcky, správně se chová v kolektivu při různých činnostech. Dodržuje bezpečnost při práci. Zapamatuje si říkanky, básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu.</p>

Duben

Téma: Měsíc bezpečnosti

Průřezová témata: sociální a osobnostní výchova, výchova demokratického občana, environmentální výchova

Kompetence: komunikativní, k učení, sociální a personální, pracovní a občanské, řešení problémů

Oblasti: lidé kolem nás, člověk a jeho zdraví, místo, kde žijeme

Činnosti: výtvarné, čtenářské, matematické, sportovní

ČINNOSTI	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
<ul style="list-style-type: none"> - Velikonoce - základy bezpečnosti - záchranné složky - první pomoc - zdraví - dopravní výchova - zdravá výživa - den Země	<p>Umí popsat zvyky a tradice o Velikonocích. Každé dítě podle svého věku a schopnosti umí ošetřit poranění, umí přivolat lékařskou pomoc, hasiče nebo policii, dokáže se orientovat v silničním provozu. Má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy. Chová se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami. Má povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí.</p> <p>Umí třídit odpad.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - výroba dekorací k Velikonocům - Kimovy hry - zdravotní pomůcky - návykové látky - pitný režim - posilování - ekologie	<p>Využívá tvůrčí a výtvarné techniky. Žák procvičuje svou paměť a pozornost, dokáže se soustředit, rozezná a ví, jak použít zdravotní pomůcky, ví, jak se chránit před návykovými látky, utužuje zdravého ducha i tělo.</p> <p>Uvědomuje si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.</p>

Květen

Téma: Srdíčkový květen

Průřezová témata: sociální a osobnostní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Kompetence: komunikativní, k učení, sociální a personální, pracovní a občanské

Oblasti: lidé kolem nás, člověk a jeho zdraví, místo, kde žijeme, rozmanitosti přírody

Činnosti: výtvarné, rukodělné, čtenářské, sportovní

ČINNOSTI	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
<ul style="list-style-type: none"> - Den matek, co pro nás znamenají - vztahy v rodině - básničky - přátelé - písničky - rozkvetlá příroda - poznávání květin 	<p>Žák ví, kdy je Den matek, dokáže povídat o vztazích v rodině, ví, jak se správně chovat. Umí recitovat básně a zpívat písně. Znájí různé druhy květin a dokáží je rozpoznat, sledují rozkvetlou přírodu ve svém okolí.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - výroba přání - omalovánky - výroba věnce ze srdíček - míčové hry - Den hasičů 	<p>Žák dokáže sám vyrobit přání, samostatně přemýšlí, spolupracuje s ostatními, rozvíjí jemnou a hrubou motoriku. Umí pracovat s přírodním materiálem. Přijímá roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč). Uvědomuje si význam záchranných složek.</p>

Červen

Téma: Hurá léto!

Průřezová témata: sociální a osobnostní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova

Kompetence: komunikativní, k učení, sociální a personální, pracovní a občanské, trávení volného čas, řešení problémů

Oblasti: lidé kolem nás, člověk a jeho zdraví, místo, kde žijeme

Činnosti: výtvarné, čtenářské, rukodělné, sportovní

ČINNOSTI	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnocení školního roku - plány na prázdniny - bezpečnost o prázdniny – jedovaté houby, rostliny, zvířata, cizí lidi 	<p>Žák zhodnotí celý školní rok, své úspěchy i neúspěchy. Dokáže zorganizovat zábavnou činnost pro druhé. Vypráví, kam pojedou na prázdniny. Uvědomuje si nebezpečí během prázdnin.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - míčové hry v přírodě - pobyt na školním hřišti - hry dle výběru dětí - procházky okolní přírodou - Den otců 	<p>Žák spolupracuje a komunikuje s ostatními žáky, dodržuje pravidla her, dodržuje bezpečnost, bezproblémově se zapojuje do akcích. Je schopen vypořádat se se stresem, posiluje pozitivní myšlení. Vytváří bezpečné</p>

- vítání prázdnin	sociální skupiny, rozvíjí si temperament a postřeh. Vytváří výrobek dle pokynů i své vlastní fantazie. Vysvětlí pojem volný čas, zájmy a záliby.
-------------------	--

PRŮBĚŽNĚ

- opakování a procvičování učiva formou her
- příprava na vyučování
- opakování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví
- zlepšování komunikace a společenského chování
- rozvíjení ohleduplnosti a kamarádských vztahů
- výchova k péči o estetické prostředí ŠD
- společná četba v rámci poledního klidu, popř. poslech
- interaktivní a výukové programy
- činnost výtvarná, pracovní, estetická a hudební

VII. Podmínky přijímání uchazečů , průběh a ukončování zájmového vzdělávání

Školní družina je přednostně určena pro účastníky od 1. do 3. třídy ZŠ Lidická v Bílině.

O přijetí účastníka do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Žák je přijímán do školní družiny na základě přihlášky vyplněného zákonnými zástupci žáka a úhrady poplatku. Přihláška obsahuje údaje o účastníkovi, o jeho odchodech a příchodech do ŠD. Uvádí zde osoby, které pověřuje vyzvedáváním svého dítěte ze ŠD. Zákonný zástupce je povinen nahlásit informace o zdravotním stavu nebo o osobnostních zvláštностech účastníka (o jeho alergiích apod.).

Žák je přijímán do školní družiny vždy na jeden školní rok. Při ukončení docházky do školní družiny během školního roku vyplní rodiče žáka písemnou odhlášku. Docházka do školní družiny je pro přihlášeného žáka povinná. Žáka lze uvolnit na základě písemné omluvenky opatřené datem a podpisem zákonného zástupce nebo dle údajů uvedených v přihlášce do ŠD.

Základní škola nabízí účastníkům mnoho zájmových kroužků, jejichž činnost se prolíná s činností ŠD a je na ně brán zřetel při organizování činností ve školní družině.

Ve školní družině je určena vedoucí vychovatelka, která zajišťuje přihlašování, odhlašování žáků, vybírání poplatku, předávání informací rodičům a vyřizování námětů a stížností.

Vyzvedávání a uvolňování dětí je možné do 13.30 hodin, poté až od 15.00 hodin. Odchylky od docházky a další změny v průběhu školního roku sdělí rodiče vychovatelkám písemně co nejdříve. Před odchodem je žák povinen hlásit svůj odchod vychovatelce. Z vážných důvodů může být žák ze školní družiny výjimečně uvolněn i před stanovenou dobou odchodu, ale

pouze na písemné vyžádání rodičů. Žádost musí obsahovat datum, jméno žáka, hodinu odchodu, zda jde sám nebo s doprovodem (uvést osoby, které mohou žáka vyzvedávat) a podpis rodičů. Na telefonickou žádost nelze žáka uvolnit. Odchody s jinou osobou než je uvedena v přihlášce, budou umožněny pouze na základě písemného prohlášení rodičů.

Pokud žák zůstane v ŠD po skončení provozní doby, vychovatelka kontaktuje zákonné zástupce žáka a po domluvě se zákonnými zástupci zajistí odchod žáka. V případě, že nesežene zákonného zástupce, předá žáka pracovníkům OSPOD, kteří zajistí péči o dítě.

Ředitel může rozhodnout o vyloučení účastníka ze ŠD, pokud ten soustavně porušuje Řád školní družiny, ohrožuje zdraví a bezpečnost svou či ostatních účastníků nebo dojde k jiným závažným kázeňským přestupkům.

VIII. Podmínky pro účastníky se specifickými vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého účastníka a vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro účastníky se specifickými vzdělávacími potřebami vhodných k rozvoji jejich osobnosti spolupracujeme (adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu) s rodiči a se školou, případně s pedagogickým asistentem žáka a třídním učitelem a účastníky podle stupně znevýhodnění začleňujeme do volnočasových aktivit. Nadaným účastníkům umožňujeme jejich další rozvoj v kroužcích a individuální program.

IX. Materiální podmínky

Všechna oddělení, vzhledem k tomu, že jsou v běžných učebnách školy, jsou vybavena certifikovaným školním nábytkem, který odpovídá evropským normám. Podlaha je v místnostech zčásti pokryta kobercem. Jednotlivé místnosti jsou vybaveny dostatečným množstvím společenských her a stavebnic. K dalšímu vybavení patří nejrůznější pomůcky a nástroje pro výtvarnou a rukodělnou zájmovou činnost, (např. vodové barvy, tempery, štětce, voskovky, barevné papíry, krepové papíry, čtvrtky atp.). Účastníci ve všech odděleních mají možnost využívat interaktivní tabule.

Vzhledem k častým sportovním aktivitám je družina vybavena několika míči na fotbal, basketbal, švihadly, raketami na líný tenis apod. ŠD také využívá tělocvičnu a dětské hřiště. K vycházkám či relaxaci slouží místní příroda.

Vybavení ŠD je průběžně aktualizováno a doplňováno tak, aby odpovídalo potřebám účastníků.

X. Personální podmínky

Školní družinu tvoří oddělení, která jsou naplněná maximálně do počtu třicet účastníků, jejichž činnost zajišťují vychovatelky, které splňují kvalifikační předpoklady podle §16 zákona 561/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.

Všechny vychovatelky mají odborné pedagogické vzdělání, které si rozšiřují v akreditovaných kurzech nebo samostudiem. Vychovatelky se účastní DVPP – dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků dle vlastního výběru. Služby vychovatelek jsou organizovány tak, aby vždy při všech činnostech byla zajištěna dětem optimální pedagogická péče a dodržena bezpečnost žáků. Pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Vychovatelky v ŠD mají různě zaměřené specializace, které využívají pro činnost se žáky v odděleních i zájmových kroužcích. Vychovatelky ŠD spolupracují s třídními učiteli žáků, společně řeší a konzultují výchovné problémy žáků, účastní se pedagogických porad a podílí se na různých akcích, které škola pořádá. Vychovatelky ŠD jednají se zákonnými zástupci žáků a řeší veškeré záležitosti týkající se chování a pobytu žáka v ŠD.

XI. Podmínky bezpečnostní a hygienické

Prostory ŠD jsou vybaveny umyvadlem, odpovídajícím zářivkovým osvětlením, podlahovou krytinou na oddech žáků, ostatními plochami PVC, vhodným nábytkem.

Místnosti jsou větrány okny, koberec je pravidelně luxován a PVC myté mokrou cestou.

Skladba zaměstnání je tvořena každoročně s ohledem na rozvrh jednotlivých ročníků a je přizpůsobena zájmovým kroužkům s přihlédnutím na požadavky duševní hygieny a věkové zvláštnosti žáků.

V ŠD jsou střídány činnosti odpočinkové, zájmové a rekreační...

Je upřednostňován každodenní přiměřený pobyt venku za vhodných povětrnostních podmínek a stavu ovzduší.

Vychovatelka dbá na vhodné stravovací návyky a konzumaci především při obědech.

Ochrana žáků před úrazy: Školní řád a Vnitřní řád ŠD stanovuje obecná pravidla chování žáků ve škole. S vnitřním řádem ŠD žáky opakovaně seznamujeme a žákům ho připomínáme při různých činnostech. O tomto provádíme záznam do pedagogické dokumentace. Pokud využíváme jiné učebny, řídíme se řádem těchto učeben. Prostředky první pomoci jsou dostupné v kabinetu školní družiny a v kanceláři školy. Telefon je dostupný ve všech učebnách školní družiny.

Všichni žáci se chovají tak, aby neohrozili zdraví své ani jiných osob při všech činnostech a prostorách užívaných školní družinou. Respektují pokyny vychovatelky a bez jejího vědomí se nevzdalují ani neodcházejí z ŠD. V případě úrazu neprodleně oznámí tuto skutečnost své

vychovatelce, která provede první pomoc, informuje rodiče zraněného žáka o úraze a sdělí, jaká opatření učinila, úraz nahlásí řediteli školy.

XII. Psychosociální podmínky

Všichni účastníci mají ve ŠD stejná práva, možnosti i povinnosti, vychovatelky nikoho nezvýhodňují ani neznevýhodňují. Dochází ke vzájemné komunikaci a kooperaci při řešení vzniklých situací a problémů. Vychovatelky se snaží tvořit příjemné konstruktivní prostředí, ve kterém se budou všichni cítit bezpečně, budou se moci individuálně rozvíjet a do kterého se budou všichni rádi vracet. Současně podporují účastníky v samostatné práci, snaží se o důvěru a rozvoj jejich talentu, samostatné práce, tolerance, ohleduplnosti, zdvořilosti a ochotu pomoci.

Vychovatelky se snaží eliminovat první známky šikany a ihned je řeší s vedením školy a s pracovníky školního poradenského pracoviště (metodikem prevence a výchovným poradcem).

Vychovatelka se chová důvěryhodně a spolehlivě, je pro účastníka jistotou, snaží se být vzorem. Naslouchá všem účastníkům a reaguje na jejich potřeby. Jedná citlivě vůči individualitě účastníka, respektuje jeho potřeby. Vychovatelky taktéž respektují soukromí každé rodiny a citlivé rodinné údaje.

XIII. Rámcový režim dne ŠD – časový harmonogram

6:00 -7:40 ranní družina – volné hry v místnosti, TV chvilky, relaxační cvičení – poté žáci odcházejí s dozorem do třídy

11:30 - 13:00 příchod dětí do družiny, hygiena, stravování

13:00 – 13.30 odpolední klid, rekreační a relaxační činnost v odděleních, četba, komunitní kruh, svačina

13.30 - 15:00 zájmová činnost (výtvarná, rukodělná, pohybová, hudební, atd.), vycházky do přírody, pohybová činnost na hřišti

od 15:00 jsou oddělení sloučena

15:00 - 15:30 didaktické hry, opakování učiva hravou formou

15:30 – 17.00 individuální zájmová činnost, volné kreslení, stolní a společenské hry

Vychovatelka při výběru činností přihlíží k individuálním potřebám a zájmům účastníků i k počasí. Vždy vychází ze školního vzdělávacího programu a ročního plánu.

Po skončení vyučování zodpovídají třídní učitelky za předání dětí vychovatelce školní družiny. Žáci jsou rozděleni do oddělení, maximální počet žáků v oddělení je 28.. Vyzvedávání žáků je možné do 14hod a po 15.00hod z důvodu plánovaných činností ŠD. V jiných časech je možné vyzvednout dítě po individuální dohodě s vychovatelkou s ohledem na program ŠD

Režim dne se může měnit podle aktuálních podmínek ŠD.

XIV. Ekonomické podmínky

Na základě zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání stanovuje ředitel školy směrnici pro úplatu za zájmové vzdělávání. Tato směrnice je součástí organizačního řádu školy.

Výše úplaty ŠD činí 200,- Kč za měsíc a je splatná vždy do 20. dne v měsíci. Úplatu lze provést v hotovosti u vychovatelek nebo bezhotovostně na čú: 1060195369/0800, variabilní symbol: číslo oddělení (1, 2, 3 ,4), do poznámek: jméno a příjmení dítěte.

Úplata za docházku žáka do ŠD může být, v souladu s § 11 odst. 3 a), b) vyhl. č.74/2005, prominuta. Osvobozen od úplaty může být zákonný zástupce účastníka, který pobírá sociální příspěvek (§ 20 až 22 zákona č.117/1995 Sb. o státní podpoře, ve znění pozdějších předpisů), nebo fyzická osoba, která se o dítě stará a pobírá dávky pěstounské péče (§ 36 až 43 zákona č.117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů), a tuto skutečnost prokáže řediteli školy.

Žadatel o snížení nebo prominutí poplatku předloží škole písemnou žádost s uvedením důvodu, kopii rozhodnutí úřadu práce o poskytování sociálního příspěvku nebo potvrzení o pěstounské péči a kopie dokladů, které prokazují, že je mu příslušný příspěvek skutečně vyplácen. Ředitel školy, podle vyhl. č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění a podle ustanovení školského zákona č.561/2004 Sb. v platném znění, rozhodne ve správním řízení o snížení nebo prominutí poplatku.

XV. Plán zájmového vzdělávání a činnosti

Poznáváme okolí, orientujeme se v čase a prostoru. Učíme se pravidla silničního provozu. Hrajeme hry, ve kterých se vzájemně poznáváme, osvojujeme si pravidla společenského chování. Učíme se správně využívat volný čas.

Pozorujeme změny v přírodě, poznáváme ji a chráníme. Pečujeme o své zdraví a hygienu. Cvičíme a chodíme denně na vycházky do okolí školy.

Tvoříme z různých materiálů, podporujeme spontánní činnost účastníků.

Všechny výchovné složky prolínáme: společensko-vědní, přírodovědná, pracovní, tělovýchovná, hudebně-pohybová.

XVI. **Evaluace ve školní družině**

Cílem evaluace je hodnocení, ověřování a zlepšování kvality činností ve školní družině. Hodnocení probíhá na základě stanovených cílů.

Vnitřní evaluace probíhá na třech úrovních:

- a. **individuální** – každá vychovatelka si hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi. Vychovatelka se snaží nacházet nové metody, které ji směřují ke kvalitnějším výsledkům.
- b. **týmová** – evaluaci provádí kolektiv vychovatelek (metodické sdružení), které hodnotí svoji práci. Na základě sebereflexe i vzájemných postřehů z hospitací si společně určují postup, který vede k dalšímu zlepšování a zkvalitňování jejich činnosti ve družině. Také se jedná o sdílení zkušeností a znalostí.
- c. **vedení školy** – výchovně-vzdělávací činnost ve družině kontroluje a následně vyhodnocuje vedení školy, které pravidelně a vlastními prostředky sleduje, jak jsou naplňovány vytyčené cíle a jak družina plní své celkové poslání.

Vnější evaluaci rozumíme zpětnou vazbu ze získaných informací od rodičů, ale především od samotných účastníků.

Techniky evaluace

- výroční zpráva školy (písemná zpráva o činnosti ŠD)
- pozorování účastníků
- rozhovory s účastníky a rodiči
- zpětná vazba z bezprostředních reakcí účastníků
- zpětná vazba od rodičů – zájem o školní družinu, zapojení do akcí ŠD
- prezentace školní družiny – fotodokumentace, internet, společné výstavy, články do Bílínského zpravodaje

XVII. **Dokumentace ŠD**

Ve školní družině se vede tato dokumentace:

- a) písemné přihlášky žáků; jejich součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.
- b) třídní knihy jednotlivých oddělení či jiné přehledy výchovně vzdělávací práce, včetně docházky žáků - elektronicky systém Bakaláři
- c) roční tematický plán práce, rozvrh činností ŠD
- d) vnitřní řád školní družiny, školní vzdělávací program ŠD
- e) záznamy o práci zájmového útvaru

XVIII. Zveřejnění ŠVP

Školní vzdělávací program školní družiny je veřejný dokument. Umístění ŠVP je zveřejněno na nástěnce ŠD u herny ŠD. . Změny ŠVP ŠD jsou prováděny formou číslovaných doplňků. Kontrolou provádění ŠVP je statutárním orgánem školy pověřen zaměstnanec: vedoucí vychovatelka, ředitel ZŠ. ŠVP není dogma, je potřeba s ním průběžně pracovat a na základě evaluace jej doplňovat, obměňovat i pozměňovat, chápeme jej jako otevřený systém.

V Bílině dne: 1.9.2022, s platností od 1.9.2022 do doby vydání nového ŠVP.

Zpracovala: Jana Chodounská vedoucí vychovatelka

Ředitel školy: Mgr. Bc. Marie Sechovcová